

ОБРАНО КЕРІВНИЙ СКЛАД НАГЛЯДОВОЇ РАДИ КООРДИНАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ З НАДАННЯ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Триває робота Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги. На засіданні, що відбулося 19 червня, обрано голову, заступника голови та секретаря Наглядової ради

Таємним голосуванням обрано голову Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги. Ним став Вадим Красник – керівник Секретаріату Національної асоціації адвокатів України (Ради адвокатів України).

Заступником голови Наглядової ради обрано Дмитра Філіпенка – директора українського представництва Американської асоціації юристів «Ініціатива з верховенства права» (ABA ROLI).

Секретарем Наглядової ради став Сергій Троценко – колишній заступник директора Координаційного центру з надання правової допомоги.

Члени Наглядової ради розглянули поточний стан справ у системі безоплатної правової допомоги. А також схвалили проект пріоритетних напрямів роботи членів Наглядової ради на 2020 рік (з доопрацюванням до наступного засідання Наглядової ради).

Затверджений також графік проведення чергових засідань Наглядової ради на 2020 рік. Вони відбуватимуться кожного останнього четверга місяця.

Нагадаємо, за результатами конкурсу щодо обрання членів Наглядової ради Координаційного центру

з надання правової допомоги наказом Міністерства юстиції України від 17 березня 2020 року № 662/7 затверджено склад Наглядової ради Координаційного центру з надання правової допомоги. До Наглядової ради увійшли: Бугаєць Тамара, Вишневський Андрій, Каденко Оксана, Кіт Христина, Красник Вадим, Мартиновський Роман, Місяць Андрій, Троценко Сергій, Філіпенко Дмитро.

СИСТЕМА БПД ТА МІНРЕІНТЕГРАЦІЇ: СПІВПРАЦЯ ЗАДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ

Захист прав, свобод та законних інтересів цивільного населення, яке постраждало внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, зокрема внутрішньо переміщених осіб, які

проживають на тимчасово окупованих територіях. Це мета меморандуму про співпрацю між Координаційним центром з надання правової допомоги та Міністерством з питань реінтеграції

тимчасово окупованих територій України.

Серед напрямів співпраці системи БПД з Мінреінтеграції – організація спільних заходів, спрямованих на підвищення рівня правової поінформованості цивільного населення, яке постраждало внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, зокрема ВПО та осіб, які проживають на тимчасово окупованих територіях, щодо захисту своїх прав, у тому числі – права на БПД.

Працівники системи БПД разом із фахівцями Мінреінтеграції надаватимуть спільну експертну консультативну та іншу правову підтримку органам державної влади та органам місцевого самоврядування, спрямовану на відновлення та розбудову миру на територіях, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту або тимчасової окупації.

СИСТЕМА БПД РОЗШИРЮЄ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО МЕДІАЦІЇ

Надання допомоги в забезпеченні доступу до медіації вразливим групам населення, у тому числі в сімейних та спадкових спорах. Це мета угоди про партнерство, що підписали Координаційний центр з надання правової допомоги та Громадська організація «Ліга Медіаторів України».

Громадська організація «Ліга Медіаторів України» є одним з важливих партнерів системи безоплатної правової допомоги. Клієнти із вразливих груп населення, які звернулись по допомогу до центрів з надання БВПД у Києві, зможуть отримати послуги медіації на безоплатній основі.

У межах угоди про партнерство співпраця відбуватиметься за такими напрямками: створення умов для

забезпечення доступу населення до медіації через систему БПД; організація навчальних заходів для працівників системи БПД, адвокатів, які залучаються до надання БВПД,

суддів, інших представників правничої спільноти; розробка та поширення інформації щодо медіації як альтернативного способу вирішення спору.

■ СИСТЕМА БПД ТА ЮВЕНАЛЬНА ПРЕВЕНЦІЯ НАЦПОЛІЦІЇ: У ПОЛІ ЗОРУ – ДИТИНА

Профілактика вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень серед неповнолітніх – мета угоди про партнерство між Координаційним центром з надання правової допомоги та Управлінням ювенальної превенції Національної поліції України.

Минулого року фахівці системи БПД провели 8,4 тис. правопросвітницьких заходів для дітей. Серед тем – запобігання та протидія булінгу та домашньому насильству, кримінальна та адміністративна відповідальність неповнолітніх, права та обов'язки дитини. Частина правопросвітницьких заходів проводиться за участі Національної поліції України.

Підписана угода про партнерство – це формалізація співпраці, яка вже давно триває між системою БПД та ювенальною поліцією. Зокрема, йдеться про профілактику правопорушень серед дітей, проведення спільних правопросвітницьких заходів щодо запобігання та протидії домашньому насильству, вчиненому дітьми та стосовно них, а також жорсткому поводженню з дітьми, обмін успішними практиками тощо.

■ ІНФОРМАЦІЙНА ВЗАЄМОДІЯ ТА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ АДВОКАТІВ – У МЕМОРАНДУМІ З ААУ

Це головні напрями спільної діяльності Координаційного центру з надання правової допомоги та Всеукраїнської громадської організації «Асоціація адвокатів України», які підписали меморандум про співпрацю.

За напрямом інформаційної взаємодії відбуватиметься обмін інформаційними, аналітичними та іншими матеріалами, розроблятимуться довідково-інформаційні продукти, проводитимуться спільні обговорення, правові дискусії, правопросвітницькі заходи, впроваджуватимуться спільні проєкти тощо.

Також проводитимуться тренінги, семінари, конференції, круглі столи тощо, здійснюватиметься експертна підтримка під час розроблення інформаційних та навчальних матеріалів або проведення спільних заходів.

■ УРЯД ВРЕГУЛЮВАВ ПИТАННЯ ОПЛАТИ ПРАЦІ АДВОКАТІВ-МЕДІАТОРІВ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМІ З ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ

3 червня 2020 року Кабмін прийняв постанову «Деякі питання надання послуг посередництва (медіації) адвокатами, включеними до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу».

Постанова врегульовує питання оплати послуг адвокатів, що залучаються центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги як посередники із числа адвокатів, включених до Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, що пройшли навчання з реалізації Програми відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину.

Відповідно до прийнятої Урядом постанови, визначено право центрів з надання БВПД на залучення посередника із числа адвокатів, які співпрацюють з системою БПД, та пройшли навчання з реалізації програми з відновного правосуддя, для проведення медіації. Посередники залучаються на підставі укладених договорів та доручення центру для проведення медіації.

Також внесені зміни до Порядку використання ко-

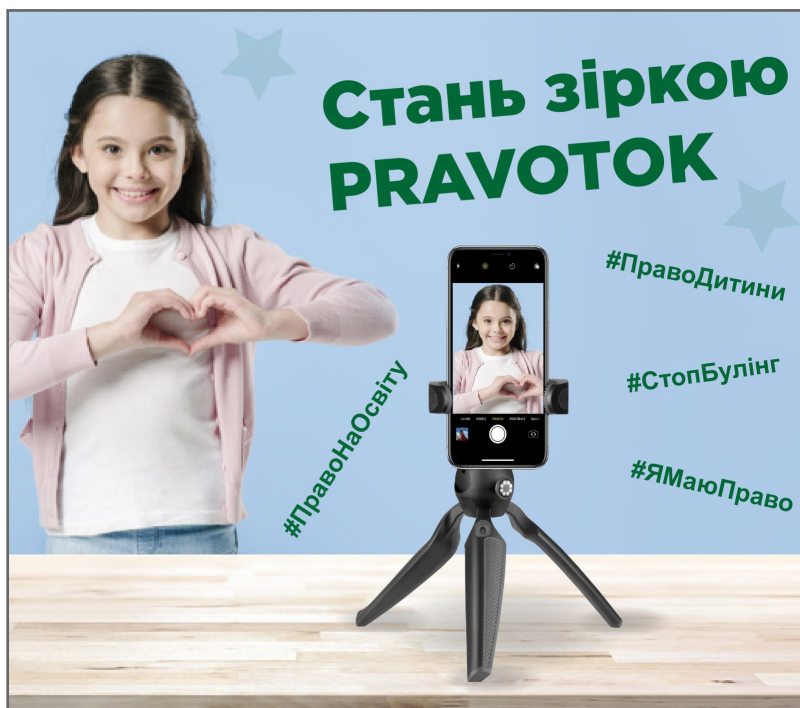
штів, передбачених у державному бюджеті для оплати послуг та відшкодування витрат адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 04 березня 2013 року № 130.

■ СИСТЕМА БПД ЗАПУСТИЛА ВЛАСНИЙ КАНАЛ У ТІКТОК

Система безоплатної правової допомоги створила власний канал «PravoTok» у додатку TikTok <https://www.tiktok.com/@ualegalaid>. Там будуть публікуватися короткі мобільні кліпи про права дітей.

Діти – одна з цільових аудиторій системи безоплатної правової допомоги. Підлітки становлять певну частину користувачів нашої Facebook-сторінки, акаунту в Instagram, каналів у Telegram, на YouTube. TikTok стає все більш популярним в Україні, і система БПД обов'язково має бути там, де є наша аудиторія.

Підписуйтеся на сторінку «PravoTok» у TikTok. Охочі долучитися до каналу можуть зняти ролик про права дітей. Відео має бути коротким, тривалістю до 15 секунд, динамічне, озвучене українською мовою. Ролики мають бути зняті у вертикальному форматі. І ще умова – це мають бути раніше ніде не опубліковані відео. Надсилайте їх на пошту daria.shynkarenko@legalaid.gov.ua

СИСТЕМА БПД НА ЗАХИСТІ ПРАВ ДІТЕЙ

Фахівці системи БПД щодня докладають максимум зусиль, щоб права кожної дитини були захищені. Від уроків права та консультацій до представництва інтересів у суді – спектр правових послуг досить широкий.

Про права – дітям

Лекції, тренінги, відкриті уроки, квести та інші активності на тему захисту прав дітей – все це є невід’ємною частиною правопросвітницької роботи фахівців системи БПД.

Минулого року було проведено 8,4 тис. правопросвітницьких заходів для дітей. З січня по квітень цього року – 1,3 тис., більшість із них – у режимі онлайн.

ТОП теми та особлива аудиторія

У кожній області правопросвітницькі заходи для дітей проходять з урахуванням специфіки регіону, суспільного запиту. Останнім часом серед ТОП тем – запобігання та протидія булінгу та домашньо-

му насильству, кримінальна та адміністративна відповідальність неповнолітніх, права та обов’язки дитини.

Окрема увага – правопросвітницьким заходам у закладах, де перебувають діти, які потрапили в складні життєві обставини та потребують особливої уваги. Для таких дітей знання власних прав є нагальною необхідністю. Для них проводяться лекції, інтерактивні ігри, зустрічі з юристами, психологами-коучами, відомими людьми.

Програма відновлення неповнолітніх

На базі системи БПД реалізу-

ється пілотний проєкт «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину». За окремими оцінками, втілення такого проєкту по всій Україні дасть можливість вивести з-під кримінального переслідування понад 1,5 тисячі дітей.

Пілотний проєкт доводить, що до дітей, які оступилися та вчинили правопорушення, мають застосовуватися виховні та реабілітаційні, а не каральні заходи.

Тисячі звернень: юридичні консультації та судові справи

Минулого року за правовою допомогою звернулися 2 тис. 326 неповнолітніх. Від них було зареєстровано понад 3 тис. звернень, у тому числі понад 1,9 тис. – це юридичні консультації та понад 1,1 тис. – представництво інтересів та захист прав дітей у суді.

Протягом січня-квітня цього року за правовою допомогою від держави звернулися 809 дітей. Загалом до місцевих центрів надійшло 1 тис. 294 звернення від неповнолітніх, з них 789 – про надання первинної правової допомоги та 505 – вторинної.

Найбільше питань щодо захи-

сту прав дітей стосуються стягнення аліментів, позбавлення батьківських прав, укладання та розірвання шлюбу, залучення захисника або представника у кримінальному провадженні.

«Не маючи знань про свої права, діти часто не в змозі їх самі захистити. Саме тому система безоплатної правової допомоги готова прийти на допомогу кожній дитині. І не лише з метою підвищення правової обізнаності, а й для забезпечення доступу дітей до правосуддя з багатьох питань нарівні з дорослими», – підкреслила перша заступниця директора Координаційного центру з надання правової допомоги Оксана Василяка.

КОМУНІКАЦІЯ СИСТЕМИ БПД: ДЛЯ ЛЮДЕЙ І ПРО ЛЮДЕЙ

Окремим викликом для системи БПД стало швидке реагування на зміни, спричинені пандемією Covid-19. Нинішня ситуація в країні — це можливість для системи стати ще ближчою до кожної людини завдяки новітнім технологіям. Приміром, за «карантинний» квітень фахівці системи БПД 5640 разів виступили на телебаченні, у пресі, на сторінках партнерських мереж. Один місяць на чверть покрив показники минулого року, адже торік ми мали 22 тис. публікацій. За квітень минулого року — було 1,5 тис. виходів у медіа.

Усі в онлайн

Від безпосередньо живого спілкування ми перейшли у формат онлайн. Завдяки сучасним інформаційним технологіям для комунікації використовувалися електронні системи Viber, Telegram, Slack, Helpdeskdeddy, а для проведення онлайн-заходів — Zoom та Skype.

Карантин та пов'язані з ним обмеження змінили формати правопросвітницької діяльності. Акцент робиться на онлайн активностях. Це відеолекції, флешмоби, вебінари, відеолекторії, інтелектуальні розваги на правову тематику.

Комунікація стала більш орієнтованою на різні цільові групи у мережі Інтернет, насамперед у соціальних мережах. Стали поширювати більше інфографік та юридичних консультацій у відеоформаті.

Власний голос в інформаційному полі

Під час карантину на людей «звалилася» така маса інформації, що складно розібратися в її достовірності. Тож система БПД намагалася стати своєрідним рупором донесення актуальної правової інформації.

Зручним способом донесення правової інформації стали відеоконсультації. Усі кращі відео зібрані на YouTube-каналі Координаційного центру, аби забезпечити зручний пошук в одному місці. Крім того, Координаційний центр запровадив власний канал у Telegram, в якому публікуються актуальні юридичні консультації фахівців системи.

Для людей, про людей, мовою людей

Карантин засвідчив, що необхідно максимально швидко адаптуватися, бути гнучкими, відповідати потребам громадян «тут і сьогодні».

Як показує досвід роботи працівників центрів, найкращий спосіб адаптації юридичної інформації для громадян — наведення конкретних прикладів з життя щодо вирішення певного питання. Ми намагаємося мінімально використовувати юридичні терміни та канцеляризми, спрощувати інформацію, візуалізувати її, насамперед за допомогою інфографік.

Відтепер правова допомога стала ще ближчою до людей — у Facebook, Youtube, радіо, ТБ та відео. В інфографіках та презентаціях, письмових відповідях та консультаціях, у Viber та Телеграм. Підсумовуючи, варто зазначити, що кожен десятий клієнт системи БПД дізнався про таку можливість із медіа.

НОВИНИ З РЕГІОНІВ

В ОДЕСІ ВІДКРИЛИ НОВИЙ ОФІС БЕЗОПЛАТНОЇ ПРАВОВОЇ ДОПОМОГИ

Третє одеське бюро правової допомоги – це ще одна з точок доступу до безоплатної правової допомоги – запрацювало в Одесі. Новий офіс безоплатної правової допомоги відкрився 24 червня 2020 року. Тепер в Одеській області діє 31 точка доступу до безоплатної правової допомоги.

Загалом клієнтами центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги Одещини стали вже понад 118,6 тис. осіб. У реєстрі адвокатів, які надають безоплатну правову допомогу в Одеській області, наразі налічується понад 400 адвокатів. Усі вони пройшли конкурсний відбір

та мають можливість надавати правову допомогу за дорученнями центрів. На сьогодні адвокатам видано понад 55,1 тис. доручень.

«Третє одеське бюро правової допомоги розташоване у великому по чисельності Суворовському районі – тут проживає більше 300 тисяч людей. Левова частина клієнтів системи БПД була раніше вимушена їхати до наших офісів до центру міста. Відтепер ми стали ближче до людей», – підкреслила директор Одеського місцевого центру Алла Перетятко.

За правовими консультаціями та роз'ясненнями до нового бюро можна звернутися з понеділка по

п'ятницю з 9:00 до 18:00 год без перерви за адресою: вул. Академіка Заболотного, 6. Телефон: (048) 758 05 13.

ДОНЕЦЬКИЙ ДОСВІД ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ ДЛЯ НЕПОВНОЛІТНІХ: РЕЗУЛЬТАТИ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Відновне правосуддя є новим, сучасним підходом до реагування на протиправну поведінку та вчинення злочинів, який враховує баланс інтересів громади, потерпілої особи та правопорушника. Це обговорювали на робочій зустрічі щодо реалізації пілотного проєкту «Програма відновлення для неповнолітніх, які є підозрюваними у вчиненні злочину» у Донецькій області.

За понад рік реалізації пілотного проєкту на Донеччині до цієї Програми вже залучено 29 неповнолітніх. Позитивні рішення суду про звільнення від кримінальної відповідальності вже отримали 22

дитини, які долучилися до проєкту. Переважна більшість учасників пілоту – хлопці, вони здебільшого вчиняють крадіжки (ст. 185 Кримінального кодексу України), дівчат-учасниць лише 10%.

«Відновне правосуддя покликане не замінити офіційне правосуддя, а лише надати йому відновного характеру за рахунок використання певного способу вирішення кримінальних ситуацій. Суть програми відновлення – дати дитині другий шанс, ресоціалізувати її та запобігти вчи-

ненню повторних правопорушень. Україна на даний час знаходиться на етапі формування національної моделі відновного правосуддя», – зазначила керівник Програми захисту дітей Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні Наїра Аветісян.

СЕРЕД ФІНАЛІСТІВ КОНКУРСУ ВІД ДОКУДЕЙЗ – ФАХІВЧИНІ БПД ЛЬВІВЩИНИ

Фахівчині системи безоплатної правової допомоги Львівщини Христина Гаталяк та Романія Хула стали фіналістками конкурсу «Найкращий сценарій просвітницьких заходів з прав людини» від Docudays UA.

Христина Гаталяк, заступниця директора Львівського місцевого центру, увійшла до фіналу зі сценарієм «До гідності через цінності та права» (фільми «Рахую дні, рахую роки», «Готель 22», «Жертвопринесення») для студентів; Романія Хула, юристка Самбірського місцевого центру, – зі сценарієм «Людська гідність – абсолютна цінність» (фільм «Розмови на

серйозні теми») для учнівської аудиторії.

Експертне журі, сформоване з представників Міжнародного фестивалю документального кіно про права людини Docudays UA та Української Гельсінської спілки з прав людини, ретельно переглянуло 48 сценаріїв та визначилося з іменами фіналістів. При оцінюванні робіт враховувалося багато факторів, зокрема, чи допомагає обговорення краще розібратися в темі прав людини, а також, чи може надана інформація бути використана на практиці. Всього до фіналу потрапили 12 сценаріїв.